

O'ZBEKISTONDA MILLIY MA'NAVIY QADRIYATLARNI SAQLAB QOLISH VA KELAJAK AVLODGA YETKAZISH TARIXIY MEXANIZMLARI.

Maksudov Abdulaziz G'anisher o'g'li

Millat umidi universiteti

Annotatsiya: Ushbu maqolada milliy qadriyatlar va ma'naviyatning jamiyat hayotidagi o'rni, ularning inson tarbiyasi hamda yosh avlodni milliy ruhda kamol toptirishdagi ahamiyati yoritilgan. Shuningdek, Yangi O'zbekiston davrida madaniy merosni saqlash, rivojlantirish va xalqaro miqyosda targ'ib etish bo'yicha amalga oshirilayotgan islohotlar tahlil qilinadi. Maqolada Prezident Shavkat Mirziyoyev rahbarligida olib borilayotgan siyosat natijasida tarixiy obidalarni restavratsiya qilish, raqamlashtirish, xalq amaliy san'ati va hunarmandchilikni rivojlantirish, yoshlarni milliy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalash yo'nalishlari haqida batafsil so'z yuritiladi.

Kalit so'zlar: Milliy qadriyatlar, ma'naviyat, madaniy meros, yoshlar tarbiyasi, Yangi O'zbekiston, Shavkat Mirziyoyev, hunarmandchilik, tarixiy obidalar, innovatsiyalar, UNESCO.

Annotation: This article explores the role of national values and spirituality in society, emphasizing their significance in shaping human morality and nurturing the younger generation in a spirit of patriotism. It also analyzes the reforms implemented in the New Uzbekistan era aimed at preserving, developing, and promoting cultural heritage globally. The paper discusses the initiatives led by President Shavkat Mirziyoyev, including the restoration and digitalization of historical monuments, the development of folk arts and crafts, and educational reforms to foster respect for national traditions among youth.

Keywords: National values, spirituality, cultural heritage, youth education, New Uzbekistan, Shavkat Mirziyoyev, craftsmanship, historical monuments, innovations, UNESCO.

Milliy qadriyatlar va ma'naviyatning jamiyatdagi o'rni

Milliy qadriyatlar — har bir xalqning o'ziga xos xususiyatlari, belgisi va alomatlarini ifodalovchi falsafiy tushuncha bo'lib, ular tarix davomida shakllangan ijtimoiy taraqqiyot jarayonining mahsulidir. Ular millatning madaniy merosi, ruhiy boyligi hamda jamiyat rivojiga qo'shgan hissasini namoyon etadi. Milliy o'ziga xoslik xalqning tili, dini, san'ati, adabiyoti, tarixiy xotirasi, urf-odatlar, marosimlari, bayram va sayillarida o'z ifodasini topadi. Shu bois milliy qadriyatlar — milliy va ma'naviy madaniyatning eng muhim ko'rinishlaridan biri bo'lib, har bir xalqning insoniyat sivilizatsiyasiga qo'shgan bebaho hissasini aks ettiradi.

Bugungi kunda turli mafkuraviy tahdidlardan himoyalash, asrlar davomida shakllangan milliy qadriyatlar va an'analarni asrab-avaylash nihoyatda muhim ahamiyat kasb etadi. Milliy qadriyatlar ajdodlardan meros bo'lib, ular orqali yoshlar vatanparvarlik, insoniylik, halollik va hurmat kabi fazilatlarni o'zlashtiradilar.

Yosh avlodni milliy ruhda tarbiyalashning ahamiyati

Milliy qadriyatlarni yosh avlod ongiga singdirishda oila, ta'lim muassasalari va jamoatchilik muhim rol o'ynaydi. Madaniy-ma'rifiy tadbirlar, anjumanlar, ko'rgazmalar orqali yoshlar milliy qadriyatlarga hurmat bilan qarashni o'rganadilar. Shu bilan birga, ommaviy axborot vositalari va ijtimoiy tarmoqlarda milliy qadriyatlarni keng targ'ib qilish, zamonaviy texnologiyalar yordamida yoshlarni milliy madaniyat bilan tanishtirish ham dolzarb masalalardandir.

Milliy qadriyatlarni nafaqat ta'lim tizimida, balki kundalik hayotda ham amaliy tarzda qo'llash zarur. Chunki bu qadriyatlarni e'zozlash yoshlar qalbida milliy g'urur, iftixor va vatanparvarlik tuyg'ularini shakllantiradi. Natijada, ular

o'z tarixini biladigan, mustaqil fikrlaydigan va Vatani uchun mas'uliyatni his etadigan shaxslar bo'lib voyaga yetadilar.

Ma'naviyat — inson kamolotining manbai

Ma'naviyat inson hayotining ajralmas qismi bo'lib, uning aql-idrokini, tafakkurini, e'tiqodini mustahkamlovchi qudratli kuchdir. O'zbekiston Respublikasining birinchi Prezidenti Islom Karimov bu haqda shunday degan edi:

“Ma'naviyat haqida gap ketar ekan, men, avvalo, insonni ruhiy poklanish va yuksalishga da'vat etadigan, uning iymon-irodasini, e'tiqodini mustahkamlaydigan, vijdonini uyg'otadigan qudratli botiniy kuchni tasavvur qilaman.”

Demak, ma'naviyat insonni inson qiladigan asosiy mezondir. U insonlarning o'zaro munosabatlarida, hayotiy tajribalarida shakllanadi va rivojlanadi. Inson ma'naviy jihatdan boy bo'lsa, u jamiyat taraqqiyotiga ham ijobiy hissa qo'shadi.

Ma'naviy meros — millatning bebaho xazinas

Har bir inson o'z ma'naviyatini shaxs sifatida anglagan paytdan umrining oxirigacha shakllantirib boradi. Shu sababli jamiyat a'zolarining ma'naviyatini yuksaltirish, ijtimoiy hayotdagi munosabatlarni ma'naviy asoslarda tashkil etish milliy g'oyaning eng muhim tamoyillaridan biridir.

Ajdodlarimiz yaratgan boy ma'naviy meros, jumladan “Avesto”dagi ezgu g'oyalar, Forobiy, Navoiy, Bobur, Behbudiy, Fitrat, Cho'lpon, Avloniy kabi allomalar asarlarida ifodalangan yuksak umuminsoniy qadriyatlar milliy ma'naviyatimizning chuqur ildizlarga ega ekanini ko'rsatadi. Ushbu merosni ilmiy jihatdan o'rganish va yosh avlodga yetkazish har bir fuqaroning burchidir.

Oila — ma'naviyatning ilk makoni

Metilib, ularning mahsulotlari jahon bozorlariga olib chiqilmoqda. Bu jarayon nafaqat madaniy merosni saqlashga, balki iqtisodiy rivojlanishga ham xizmat qilmoqda.

Yoshlarni madaniy merosga qiziktirish

Madaniy merosni asrashda yoshlarning faol ishtirokini ta'minlash davlat siyosatining muhim qismidir. Ta'lim tizimida milliy tarix va madaniyatga oid darsliklar, kurslar kengaytirilmoqda. Maktab va oliy ta'lim muassasalarida tarixiy yodgorliklarga sayohatlar, ekskursiyalar tashkil etilib, yoshlarning milliy o'zligini anglashiga e'tibor qaratilmoqda.

Shuningdek, madaniyat va tarix fanlarini o'qitishda interaktiv metodlar qo'llanilmoqda. Bu yoshlarning o'z tarixiga hurmat, milliy g'urur va iftixor tuyg'usini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi.

xalqaro hamkorlik va tajriba almashish

Madaniy merosni saqlash va rivojlantirish sohasida xalqaro hamkorlik alohida ahamiyatga ega. O'zbekiston UNESCO, Yevropa Ittifoqi va Osiyo mintaqasidagi tashkilotlar bilan birgalikda ko'plab loyihalarni amalga oshirmoqda.

Bu hamkorlik tarixiy obidalarni ro'yxatga olish, himoya qilish va restavratsiya qilish ishlarini xalqaro standartlar asosida olib borish imkonini bermoqda. Shuningdek, xorijiy mutaxassislar ishtiroki madaniy merosni asrash sifatini yanada oshirmoqda.

Madaniy hayotni boyitish va san'atni qo'llab-quvvatlash

Madaniy merosni rivojlantirishning yana bir muhim yo'nalishi — milliy san'at, folklor, musiqa, raqs, teatr va kino sohalarini qo'llab-quvvatlashdir. Yangi

O'zbekiston ushbu yo'nalishlarda yangi ijodiy maktablar, markazlar va ansambllarni tashkil etmoqda.

Bu orqali milliy san'atning noyob shakllari saqlab qolinyapti, zamonaviylik bilan uyg'unlashtirilmoqda. Bunday jarayonlar nafaqat milliy madaniyatni boyitadi, balki turizm sohasini ham rivojlantiradi.

Hududiy integratsiya va iqtisodiy barqarorlik

Hududlar o'rtasida madaniy integratsiyani kuchaytirish ham madaniy siyosatning muhim yo'nalishidir. Har bir viloyatning o'ziga xos madaniy boyliklari milliy darajada targ'ib qilinmoqda. Yangi muzeylar, madaniyat markazlari tashkil etilib, ular o'rtasida hamkorlik va tajriba almashish yo'lga qo'yilmoqda.

Madaniyat va turizm sohasida iqtisodiy samaradorlikni oshirish maqsadida madaniy turizm yo'nalishlari kengaymoqda. Tarixiy obidalarga asoslangan turistik marshrutlar, festivallar va xalqaro tadbirlar O'zbekistonning ijobiy imijini shakllantirishga xizmat qilmoqda.

Xulosa:

Yangi O'zbekiston davrida Prezident Shavkat Miromonovich Mirziyoyev rahbarligida milliy ma'naviy va madaniy merosni asrash, rivojlantirish hamda uni kelajak avlodga yetkazish davlat siyosatining muhim ustuvor yo'nalishiga aylandi. Bu borada mamlakat miqyosida keng ko'lamli islohotlar amalga oshirilmoqda.

Davlat tomonidan tarixiy obidalarni restavratsiya qilish, raqamlashtirish, virtual ekskursiyalar yaratish, xalq amaliy san'ati va hunarmandchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratilmoqda. Yoshlarni milliy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalash maqsadida ta'lim tizimida milliy tarix va madaniyatga oid fanlar kengaytirildi, madaniy merosga bag'ishlangan loyihalar, tanlovlar va sayohatlar yo'lga qo'yildi.

Shuningdek, O'zbekiston UNESCO va boshqa xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlikda tarixiy obidalarni saqlash, ularni jahon miqyosida targ'ib etish ishlarini kuchaytirmoqda. Madaniy merosni himoya qilish bilan bir qatorda, uning turizm, iqtisodiyot va ta'lim sohalaridagi ahamiyatini oshirishga ham alohida e'tibor berilmoqda.

Umuman olganda, Yangi O'zbekiston siyosati milliy o'zlikni mustahkamlash, xalqning ma'naviy taraqqiyotini yuksaltirish va tarixiy merosni zamonaviy usullar bilan asrab-avaylashga qaratilgan bo'lib, bu jarayon mamlakatning jahon madaniyat maydonidagi o'rnini yanada mustahkamlab bormoqda.

Foydalanilgan manbalar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti rasmiy axboroti. Prezident Sh.M. Mirziyoyev madaniy merosni asrash va rivojlantirish masalalari bo'yicha yig'ilish o'tkazdi.
2. O'zbekiston Respublikasi Madaniyat vazirligi. Yangi O'zbekiston – madaniyat va san'at rivoji yo'lida.
3. UNESCO. O'zbekistonda madaniy merosni asrash va targ'ib etish.
4. O'zbekiston Milliy axborot agentligi (O'ZA). Yoshlar va milliy qadriyatlar: Yangi O'zbekistonning ma'naviy poydevori.
5. "Xalq so'zi" gazetasi. Madaniy meros — millatning faxri va g'ururi.
6. Madaniy meros agentligi. Tarixiy obidalarni saqlash va restavratsiya qilish bo'yicha yangi dasturlar.
7. O'zbekiston Respublikasi Ta'lim vazirligi. Ta'lim tizimida milliy qadriyatlar va ma'naviy tarbiyani kuchaytirish choralar